

Wymagania edukacyjne Edukacja dla bezpieczeństwa - klasa 8 SP

Uczeń kończący edukację w klasie 7 powinien posiadać następujące umiejętności i wiadomości w zakresie Edukacji dla bezpieczeństwa:

- 1) definiuje bezpieczeństwo
- 2) wymienia rodzaje bezpieczeństwa
- 3) wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa
- 4) definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej
- 5) wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli
- 6) opisuje geopolityczne położenie Polski
- 7) omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego
- 8) omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski
- 9) opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski
- 10) wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO)
- 11) wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie
- 12) wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń
- 13) dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia
- 14) omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom
- 15) wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce
- 16) wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom
- 17) poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania
- 18) charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
- 19) wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze
- 20) rozróżnia sygnały alarmowe
- 21) wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych
- 22) omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów
- 23) opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego
- 24) wymienia sposoby przeciwdziałania panice
- 25) wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie
- 26) rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji
- 27) opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku
- 28) rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne
- 29) zna szkolną instrukcję ewakuacji
- 30) omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych
- 31) opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji
- 32) uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych
- 33) wymienia główne przyczyny pożarów
- 34) opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru
- 35) omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole
- 36) opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego
- 37) rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej
- 38) wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku
- 39) wymienia główne przyczyny powodzi
- 40) wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej
- 41) wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi
- 42) opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych
- 43) planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej
- 44) uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi
- 45) wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka
- 46) opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur
- 47) omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz
- 48) wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych
- 49) opisuje zagrożenia towarzyszące tym wypadkom
- 50) wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę

wiedzę w praktyce

- 51) omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia
- 52) omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny)
- 53) opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR
- 54) opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych
- 55) omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru
- 56) opisuje zasady zachowania się na wypadek:
  1. strzelaniny
  2. znalezienia się w sytuacji zakładniczej
  3. ataku bombowego
  4. ataku gazowego
  5. otrzymania podejrzonej przesyłki
- 57) rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych
- 58) łączy logicznie poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy
- 59) dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań
- 60) proponuje własne – alternatywne – rozwiązania
- 61) sprawnie realizuje inscenizowane działania ratownicze
- 62) dysponuje wiedzą pozapodręcznikową
- 63) rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu
- 64) zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji
- 65) rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej
- 66) zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji
- 67) prawidłowo wykonuje nakazane czynności
- 68) wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób
- 69) zachowuje spokój i opanowanie
- 70) wyjaśnia termin „pierwsza pomoc”
- 71) określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym
- 72) wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych
- 73) wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego”
- 74) opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia
- 75) wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy
- 76) wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób
- 77) wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym
- 78) demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych
- 79) poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową
- 80) podaje numery alarmowe
- 81) podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy
- 82) opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych
- 83) wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”
- 84) opisuje ogniwa łańcucha przeżycia
- 85) ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku
- 86) ocenia stan świadomości poszkodowanego
- 87) wymienia objawy utraty przytomności
- 88) ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC
- 89) udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło-żuchwa)
- 90) wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej
- 91) sprawdza, czy poszkodowany oddycha
- 92) układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej
- 93) zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną
- 94) umiejętnie stosuje folię NRC
- 95) wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB
- 96) wymienia główne przyczyny omdlenia
- 97) charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie
- 98) udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia
- 99) definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa”
- 100) opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej
- 101) wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności
- 102) omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci
- 103) wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze)

- 104) stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO
- 105) opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego
- 106) przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej
- 107) omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy
- 108) wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy
- 109) opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy
- 110) proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia
- 111) wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający
- 112) wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające
- 113) wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je
- 114) stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran
- 115) bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne
- 116) wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna)
- 117) demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa
- 118) wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie
- 119) zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów
- 120) zakłada temblak
- 121) omawia pryncypialne zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa
- 122) opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa
- 123) podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie
- 124) wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie
- 125) omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:
- 126) oparzeń termicznych
- 127) oparzeń środkami chemicznymi
- 128) wychłodzenia organizmu i odmrożeń
- 129) demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny
- 130) proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci
- 131) omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:
- 132) zadławienia
- 133) omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia
- 134) wykonuje na manekinie rękoczojny ratunkowy w przypadku zadławienia
- 135) omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wymienionych wypadkach
- 136) łączy poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy
- 137) dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań
- 138) proponuje własne – alternatywne – rozwiązania
- 139) sprawnie operuje poznaczonym słownictwem
- 140) trafnie argumentuje
- 141) sprawnie realizuje działania ratownicze
- 142) dysponuje wiedzą pozapodręcznikową
- 143) rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu
- 144) definiuje zdrowie
- 145) wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym
- 146) wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ
- 147) wymienia zachowania prozdrowotne
- 148) wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków
- 149) opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe
- 150) określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych
- 151) wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania
- 152) analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem
- 153) proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym
- 154) wymienia główne choroby cywilizacyjne
- 155) wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych
- 156) wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie
- 157) proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu
- 158) omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych
- 159) proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym
- 160) omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej
- 161) wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna”
- 162) wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej

- 163) charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego
- 164) wymienia zasady aktywnego słuchania
- 165) wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne
- 166) wymienia zasady asertywności
- 167) buduje komunikaty asertywne
- 168) odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury
- 169) proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji